

Program Profilaktyczny
Zespołu Szkół w Lędzinach

I. Podstawa programowa i podstawa prawna szkolnego programu profilaktycznego

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
4. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948r.
5. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z dnia 23 grudnia 1991r.)
6. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997r. weszła w życie 17 października 1997r. (Dz. U. 1997 Nr 78 poz. 483)
7. Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26.01.1982r. (Dz. U. z 2006r. Nr 97 poz.674 z późn. zm.)
8. Program Polityki Prorodzinnej Państwa z dnia 17.11.1998r.
9. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 11 kwietnia 2007r. (Dz. U. Nr 80 poz. 542 z późn. zm.)
10. Rozporządzenie MEN z dnia 13 stycznia 2005r., W sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. 2005r. Nr 19 poz. 165)
11. Rozporządzenie MEN z dnia 21 września 2000r., W sprawie warunków i trybu dopuszczania do użytku szkolnego programów nauczania z zakresu kształcenia ogólnego oraz warunków i trybu dopuszczania do użytku szkolnego podręczników i zalecania środków dydaktycznych warunków (Dz. U. 2000r. Nr 90 poz. 100)

12. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007r., W sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83 poz. 562) weszła w życie z dniem 01.09.2007r.
13. Rozporządzenie MENiS z dnia 17 listopada 2010 r., W sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11 poz.114 z późn. zm.)
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r.w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole”.
15. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych.
16. Rządowy Program Wychowania w szkołach i placówkach „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
17. Program promocji zdrowia i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży na lata 2013-2016 dotyczącego Ochrony Zdrowia Psychicznego.
18. Statut Zespołu Szkół w Lędzinach, Szkolny Program Wychowawczy oraz inne dokumenty wewnętrzne.

II. Założenia

Profilaktyka szkolna to zespół czynności, który składa się na proces wspomagania ucznia i jego rodziców w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu. Ukierunkowana jest zarówno na eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Profilaktyka odgrywa tak ważną rolę wśród młodzieży, u której rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Szkolny Program Profilaktyki jest spójny z podstawowymi dokumentami wyznaczającymi zakres działań edukacyjno-wychowawczych oraz opiekuńczych. Uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów oraz obszary zagrożeń problemowych, których diagnozę oparto na analizie:

- ewaluacji wcześniejszego Programu Profilaktyki,
- ankiet dotyczących doświadczeń uczniów z używkami (papierosy, alkohol, dopalacze oraz inne środki psychoaktywne),
- obserwacji funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym,
- dokumentacji szkolnej, dzienników elektronicznych i uwag w nim zawartych,
- informacji wychowawców i nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych,
- rozmów przeprowadzanych z uczniami oraz ich rodzicami,
- dokumentacji prowadzonej przez pedagoga szkolnego,
- wiadomości z instytucji współpracujących ze szkołą,

Po analizie oraz obserwacji środowiska szkolnego ustalono cele główne, na których skupią się działania profilaktyczne. Będą one prowadzone na poziomie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Ukierunkowane zostaną na podejmowanie czynności, których celem jest wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i stylu życia, a także ograniczanie zachowań niepożądanych.

III. Cele

Cele główne:

- **organizowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego wolnego od agresji i przemocy,**
- **promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia,**
- **identyfikacja osób z grupy podwyższonego ryzyka,**
- **przeciwdziałanie inicjacji używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, nadużywania leków bez recepty, alkoholu oraz papierosów,**
- **przeciwdziałanie uzależnieniom od Internetu (w tym od portali społecznościowych, gier komputerowych) i używek (alkohol, papierosy, substancje psychoaktywne),**

IV. Plan oddziaływań profilaktycznych

- 1. Promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych związanych z inicjacją używania przez nich środków odurzających, substancji psychoaktywnych (w tym dopalaczy i leków bez recepty), alkoholu i papierosów.**

Cele oddziaływań:

Uczniowie:

- dostarczenie informacji, popartych przykładami z życia, na temat negatywnych skutków zażywania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, alkoholu, papierosów oraz przedstawienie wiedzy o mechanizmie ich działania ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy,
- kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie własne i innych osób,
- upowszechnianie w szkole programów z zakresu zdrowego żywienia i aktywności fizycznej,
- kształtowanie w uczniach odpowiedzialności za własne życie i zdrowie.
- podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego,
- kształtowanie kompetencji emocjonalnych – nie wstydzimy się nazywać tego, co czujemy,
- informowanie o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii,
- promowanie wolontariatu,

Nauczyciele:

- ukazanie uczniom wartości zdrowia jako potencjału, którym dysponują,
- zachęcanie uczniów do aktywnego i w pełni bezstresowego uczestnictwa w lekcjach wychowania fizycznego, zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia,
- zapoznanie uczniów z ideą promocji zdrowia, przekazania wiedzy na temat racjonalnego odżywiania,
- realizowanie strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
- zwiększenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożenia używaniem środków psychoaktywnych,
- udostępnianie społeczności szkolnej informacji niezbędnej do zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia i jakości życia.

Rodzice:

- dostarczanie informacji o wszelkich formach pomocy specjalistycznej dla dzieci i młodzieży, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania przez nich substancji psychoaktywnych, papierosów czy alkoholu,
- budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia poprzez dostarczenie rodzicom informacji dotyczącej uzależnień i mechanizmów ich działania oraz konsekwencjach prawnych,
- organizowanie warsztatów, prelekcji, szkoleń z zakresu prowadzenia zdrowego trybu życia oraz przeciwdziałania inicjacji stosowania używek,

2. Stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego wolnego od agresji i przemocy.

Cele oddziaływań:

Uczniowie:

- prowadzenie zajęć integracyjnych w klasach, w szczególności w oddziałach początkowych,
- upowszechnianie idei akceptacji i różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- kształtowanie postaw tolerancji i szacunku dla innych,
- tworzenie w szkole klimatu współpracy oraz wzajemnego dialogu,
- upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go,
- uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów,
- kształtowanie wśród uczniów umiejętności życiowych, takich jak radzenie sobie ze stresem, samokontrola, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji,
- tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych,
- kształtowanie postawy radzenia sobie z własną i cudzą agresją,

Nauczyciele:

- wspieranie rozwoju uczniów poprzez rozwijanie uzdolnień, talentów i zainteresowań podczas zajęć pozalekcyjnych,
- budowanie pozytywnych relacji nauczyciel – uczeń – rodzic sprzyjających wzajemnemu zrozumieniu i wsparciu,
- zapoznanie nauczycieli z aktualnymi aktami prawnymi dotyczącymi odpowiedzialności karnej nieletnich,
- doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli,

- organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

Rodzice:

- pedagogizacja rodziców,
- zapoznanie z najważniejszymi aktami prawnymi,

3. Identyfikacja osób z grupy podwyższonego ryzyka oraz przeciwdziałanie uzależnieniom od Internetu (w tym od portali społecznościowych, gier komputerowych oraz telefonów komórkowych) i używek (alkohol, papierosy, substancje psychoaktywne).

Cele oddziaływań:

Uczniowie:

- podnoszenie świadomości na temat niebezpieczeństw świata wirtualnego, w tym cyberprzemocy,
- zajęcia warsztatowe pt. „Wyloguj się do życia!” z pedagogiem szkolnym,
- ukazanie sposobów i zachęcanie do spędzania czasu wolnego w alternatywny sposób, wolny od uzależnień,
- informowanie o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii,
- uczestnictwo w realizowanych programach jak np. „ Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, „Trzymaj formę!”, które rozwijają umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów,

- poznanie skutków zdrowotnych, prawnych i emocjonalnych procesu uzależnienia od substancji psychoaktywnych, Internetu, portali społecznościowych, gier komputerowych, telefonów komórkowych i używek,

Nauczyciele:

- realizowanie strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
- podniesienie kwalifikacji w obszarze rozpoznawania symptomów uzależnień u młodzieży i radzenia sobie z tym problemem w zespole klasowym,
- utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami/ prawnymi opiekunami w celu efektywnej współpracy,

Rodzice:

- stała współpraca ze szkołą,
- zapoznanie się z aktami prawnymi dotyczącymi przeciwdziałania narkomanii,
- pedagogizacja rodziców,
- zajęcia warsztatowe, prelekcje na temat przyczyn, skutków oraz symptomów uzależnień,

Termin realizacji: Cały rok szkolny lub według potrzeb

Realizatorzy: Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawca świetlicy, pedagog szkolny, pozostali nauczyciele,

Sposoby i formy realizacji:

- uczestnictwo w programach „Trzymaj formę”, „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, „Owoce w szkole”, etc., warsztaty tematyczne dla rodziców i uczniów, konkursy profilaktyczne, panele dyskusyjne, lekcje profilaktyczne, gazetki, lekcje wychowawcze, zajęcia edukacji wczesnoszkolnej, uroczystości szkolne i pozaszkolne, apele, rekolekcje, zawody sportowe, wycieczki szkolne, spektakle teatralne, spotkania ze specjalistami - psychologami, pedagogami, funkcjonariuszami policji, straży miejskiej, spotkania z rodzicami (konsultacje, wywiadówki, spotkania indywidualne z pedagogiem szkolnym), współpraca z instytucjami wspomagającymi (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Urząd Miasta Łędziny, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Miejski Ośrodek Kultury),

V. Ewaluacja

Dla ustalenia skuteczności programu profilaktycznego niezbędne jest systematyczne monitorowanie przebiegu realizacji działań.

Narzędziami, które posłużą ewaluacji będą:

- obserwacje środowiska szkolnego,
- rozmowy z uczniami, nauczycielami, rodzicami/opiekunami prawnymi,
- analiza dokumentów szkoły,
- analiza wytworów uczniów,

VI. Uwagi końcowe

Program Profilaktyczny Zespołu Szkół w Łędzinach został opracowany przez Radę Pedagogiczną w porozumieniu z Radą Rodziców i zatwierdzony w dniu 01.02.2016r na okres realizacji 01.02.2016-31.08.2017r.